

COMENTARI DE TEXTOS LLATINS

Curs 2006-07

Professor: Ferran Grau Codina

Objectius

La dedicació exclusiva a l'estudi del text i el seu comentari fa possible aprofundir en els seus diferents aspectes per tal d'adquirir, no sols els coneixements lingüístics i tècnics necessaris per a la seua interpretació, sinó també altres d'ordre estilístic i estètic, criteris de gènere, d'institucions, històrics, filosòfics i *realia* per a la cabdal intel·lecció del text. L'estudiant de Filologia Clàssica cal que tinga contacte i estudeie autors clàssics llatins, considerats modèlics tant des d'el punt de vista lingüístic com literari. El poeta llatí Ovidi és un d'ells, i un dels que han assolit una projecció més important en el món occidental.

Contingut

El desenvolupament d'aquesta assignatura és pràctic i consisteix en traduir i comentar en classe fragments escollits del poeta llatí Ovidi. Es traduiran una selecció de les diferents obres de l'autor. El comentari de classe abarcarà, per tant, diferents aspectes filològics (lingüístics, estilístics, mètrics, institucionals, de "realia", literaris, etc.) en relació amb el caràcter del text a comentar.

- El comentari gramatical i lingüístic, centrat fonamentalment en les qüestions de tipus sintàctic, nominal, verbal i oracional, i en les qüestions de tipus lèxic.
- El comentari literari que inclou el comentari estilístic i l'ús de figures i trops i imatges poètiques, així com la col·locació de les paraules i la seua naturalesa segons el gènere.
- El comentari mètric: escansió del díctic elegíac i l'hexàmetre dactílic.
- El comentari de *realia*, que inclou tots aquells aspectes històrics, ideològics, institucionals que contextualitzen el text i li donen sentit.

Avaluació

Els alumnes realitzaran una única avaluació al final del segon quadrimestre, i constarà dels apartats següents:

- Traducció d'un fragment de 15-20 versos d'Ovidi (6 punts).
- Quatre qüestions de caràcter filològic en relació amb el fragment proposat (4 punts).

Metodologia

S'establirà un mètode de treball actiu, tractant que els alumnes

participen en el màxim grau possible. Considerem molt enriquidor el treball en equip i, per això, es buscarà el contrast d'opinions entre els alumnes. Es tindrà en compte l'assistència a classe.

Edicions crítiques:

BRANDT, P. Ovidio. *Amores*. Leipzig: Teubner, 1911. Amb comentari.

DÖRRIE, H. *Epist.* Berlin, 1971.

KENNEY, E. J. Ovidio. *Amores. Medicamenta. Ars Amatoria. Remedia*. Oxford: Clarendon, 1961.

LUCK, G. Ovidio. *Tristia*. 2 vols. Amb comentari.

OWEN, S. G. Ovidio. *Trist. Ibis. Epist. Hal.* Oxford, 1915.

ANDERSON, W.S. Ovidius, *Metamorphoses*. Stuttgart-Leipzig. Teubner, 1993, 5^a ed.

RUIZ DE ELVIRA, A. (ed. i trad.), Ovidio, *Metamorfosis*. Madrid, Alma Mater.

TREPAT, A.M. (ed. i trad.), Ovidi Nasó: *Les Metamorfosis*. Barcelona, Fundació Bernat Metge, 1929-32.

Comentaris d'Ovidi:

BÖMER, F. Ovidio. *Metamorfosis*. Heidelberg, 1969-81, 7 vols.

BRANDT, P. Ovidio. *Ars amatoria*. Leipzig, 1902 (= Hildesheim 1991).

McKEOWN, J. C. Ovidio. *Amores*. Liverpool, 1989. Vol. II. Comentario al libro I.

Traduccions d'Ovidi:

AGUILERA, F. Ovidi. *Les metamorfosis, I-VI*. Barcelona: La Magrana, 1994.

ÁLVAREZ, C. – IGLESIAS, R. Mª Ovidio. *Metamorfosis*. Madrid: Cátedra, 1995.

BOYÉ, C. Ovidi. *Tristes*. Barcelona: Bernat Metge, 1965.

Pòntiques, 2 vols. Barcelona, Bernat Metge, 1984-85.

CIRUELO, J. L. Ovidio Nasón. *Arte de amar*. Barcelona: Bosch, 1979. (Bilingüe).

CRISTÓBAL LÓPEZ, V. Ovidio. *Amores. Arte de amar. Sobre la cosmética del rostro femenino*. Madrid: Gredos, 1989.

GONZÁLEZ VÁZQUEZ, J. Ovidio. *Tristes. Pónticas*. Madrid: Gredos, 1992.

MEDINA, J. (trad.) – DOLÇ, M. (intr., rev. text., notes), Ovidi. *Fastos*. Barcelona: Bernat Metge, 1991.

MONTERO CARTELLE, E. Ovidio. *Arte de amar. Remedios contra el amor. Cosméticos para el rostro femenino*. Madrid: Akal, 1987.

MOYA DEL BAÑO, F. Ovidio. *Heroidas*. (Introd. trad. y texto rev.) Madrid: C.S.I.C., 1986.

- PÉREZ DURÀ, J. Ovidi. *Amors*. Barcelona: Bernat Metge, 1971
- Ovidi. *Art amatorià*. Barcelona: Bernat Metge, 1977.
- Ovidi. *Remeis a l'amor. Cosmètics per a la cara*. Barcelona: Bernat Metge, 1979.
- PÉREZ VEGA, A. Ovidio. *Epistulae ex Ponto II. Cartas desde el Ponto. Libro II*. (Introd. ed. crítica, trad. y comentario). Sevilla: Univ., 1989.
- Ovidio. *Cartas de las heroínas. Ibis*. Madrid: Gredos, 1994.
- RUIZ DE ELVIRA, A. *Metamorfosis*, 3 vols. Barcelona: Alma Mater, 1964, 1969, 1984.
- SEGURA RAMOS, B. Ovidio. *Fastos*. Madrid: Gredos, 1988.
- TREPAT, A. M^a - SAAVEDRA, A. Ovidi. *Metamorfosis*, 3 vols. Barcelona: Bernat Metge, 1929-1932.

Estudis:

- AHL, F. *Metaformations. Soundplay and Wordplay in Ovid and Other Classical Poets*. Ithaca, N. Y., 1985.
- ALVAR EZQUERRA, A. *Exilio y elegía latina*. Huelva: Univ. de Huelva, 1997.
- ARCAZ, J. L. – LAGUNA MARISCAL, G. – RAMÍREZ DE VERGER, A. (eds.), *La obra amatoria de Ovidio (Aspectos textuales, interpretación literaria y pervivencia)*. Madrid, 1996.
- CAIRNS, F. *Tibullus: A Hellenistic Poet at Rome*. Cambridge, 1979.
- DAY, A. A. *The Origins of Latin Love Elegy*. Oxford, 1972 (=1938).
- GRANAROLO, J. *Catulle, ce vivant*. Paris, 1982.
- GRIMAL, P. *L'amour à Rome*. Paris, 1988.
- Simposio Tibuliano. Conmemoración del Bimilenario de la muerte de Tibulo*. Murcia: Univ. de Murcia, 1985.
- KENNEDY, D. F. *The Arts of Love. Five Studies in the Discours of Roman Love Elegy*. Cambridge, 1993.
- LABATE, M. "Forme della letteratura, immagini del mondo: da Catullo a Ovidio", en *Storia di Roma II: L'Impero mediterraneo*. Torino, 1990.
- LUCK, G. *The Latin Love Elegy*. London, 1959, 1969².
- ROSS, P. O. *Backgrounds to Augustan Poetry*. Cambridge, Mass., 1975.
- THILL, A. (ed.), *L'elegie romaine: Enracinement. Thèmes. Diffusion. Actes du Colloque International Mulhouse (1979)*. Paris, 1980.
- WHITAKER, R. *Myth and Personal Experience in Roman Love Elegy. A Study in Poetic Technique*. Göttingen, 1983.
- WILKINSON, L. P. *Ovid Recalled*. Cambridge, 1955.

"Greek Influence on the Poetry of Ovid", en *L'influence grecque sur la poésie latine de Catulle à Ovide*. Entretiens de la Fondation Hardt 2. Vandoeuvres-Genève, 1956, pp. 223-265.

YARDLEY, J. C. "The Elegiac Paraclausithyron", *Eranos* 76 (1978) 19-34.

Manuals generals de literatura llatina

- ALBERTE, A.-CODONER, C. (ed., 1997), "Historia de la Literatura Latina". Madrid, Cátedra.

- BAYET, J. (1981), "Literatura Latina". Barcelona, Ariel.

- BICKEL, E. (1987), "Historia de la Literatura Romana". Madrid, Gredos.

- BIELER, I. (1983), "Historia de la Literatura Romana". Madrid. Gredos.

- BÜCHNER, K. (1968), "Historia de la Literatura Latina". Barcelona, Labor.

ALTRES

- Ruiz de Elvira, A. (1975), "Mitología Clásica". Madrid, Gredos.